

ргованості, то продавець фактично губить контроль над ресурсами, тобто потенційними надходженнями, і отже актив перестає бути активом.

У разі істотного порушення вимог договору щодо товару покупець має право відмовитися від договору й вимагати повернення сплаченої за товар грошової суми або заміни товару.

Отже, ми можемо зробити висновок, що господарський договір розрахунків з покупцями та замовниками доцільно укладати кожному господарюючому суб'єкту, так як він включає в себе інформацію про правове та фінансове становище сторін у договорі, яка необхідна сторонам для визначення платоспроможності покупця та замовника. Договір є правовою формою відносин, тобто формою, в межах якої забезпечується примусове виконання зобов'язань сторін шляхом використання майнових санкцій, засобів оперативного впливу. Лише завдяки договору включаються в дію такі правові гарантії виконання договірних зобов'язань, як неустойка, завдаток, застава тощо.

Список використаних джерел

1. Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних затверджений Постановою Кабінету Міністрів України №1246 від 29 грудня 2010р. // Урядовий кур'єр – 2011 – № 5

2. Порядок заповнення податкової накладної затверджений наказом Державної податкової адміністрації України №969 від 21.12.2010р. // Урядовий кур'єр – 2011 – № 5

3. Денис Петрика. Єдиний реєстр податкових накладних: Кабмін пояснює правила // Все про бухгалтерський облік – 2011 – № 5

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОБЛІКОВОГО АСПЕКТУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Войлокова Я.І., студентка ОКР «Магістр», спец. «Облік і аудит» *

*Науковий керівник - Тютюнник С.В., к.е.н., доцент

Зарубіжні економісти під дебіторською заборгованістю розуміють заборгованість покупців чи інших конкретних контрагентів бізнесу у результаті отримання ними товарів, робіт, послуг на умовах відстрочених платежів. Таке визначення дає можливість зрозуміти характер їх обліку. У зарубіжних компаніях дебіторська заборгованість обліковуються в межах поточних активів. Поточні активи – це грошові кошти та інші ресурси, які можуть бути перетворені в готівку або повністю використані протягом одного фінансового року чи нормального операційного циклу підприємства.

У балансі дебіторську заборгованість можна відобразити за такими статтями:

- дебіторська заборгованість покупців та інша дебіторська заборгованість;

- дебіторська заборгованість материнської компанії, споріднених дочірніх підприємств, асоційованих компаній та інших пов'язаних сторін.

У західних країнах окремого стандарту не існує. Лише в МСБО 1 «Подання фінансових звітів» зазначається стаття «заборгованість покупців та інша дебіторська заборгованість». Згідно цієї статті відображається сума дебіторської заборгованості, яка має бути сплачена упродовж року. У момент виникнення дебіторської заборгованості потрібно визначити суму кредиту, що надає кожному конкурентному покупцю, тобто здійснити її оцінку. Західна практика оцінює дебіторську заборгованість на дату виникнення, на дату погашення та дату складання балансу

У західній практиці існує проблема визнання дебіторської заборгованості, яка пов'язана із гнучкою системою чисельних знижок.

У зарубіжній практиці існує два методи відображення знижок в обліку, а саме:

- валовий метод;
- чистий метод.

Найбільш широко використовується валовий.

На відмінно від вітчизняного обліку, Коли безнадійні борги списується за рахунок резерву (якщо суми не вистачає, то на витрати по списанню сумнівних боргів), в окремих країнах, не дивлячись на списання безнадійної дебіторської заборгованості на витрати, вона продовжує обліковуватися в дебеті рахунків, на яких відображається короткострокова дебіторська заборгованість покупців та показується в активі балансу в рядку «Неотриманні від покупців» або в рядку «Векселі покупців» з одночасним відображенням безнадійної заборгованості в окремому рядку зі знаком мінус.

У вітчизняній і у зарубіжній практиці на дату складання балансу дебіторська заборгованість оцінюється за чистою вартістю реалізації. Відмінним при цьому є визначення чистої вартості реалізації. Так у зарубіжній практиці чиста вартість реалізації визначається, як різниця між первісною вартістю, знижкою, сумнівною (безнадійною) заборгованість, а у вітчизняній практиці - це різниця між первісною вартістю та резервом сумнівного боргу.

Що стосується оцінки то поточну дебіторську заборгованість, як зазначалося вище оцінюють за двома методами.

Список використаних джерел :

1. Нашкерська Г. В. Особливості визначення та оцінки поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи і послуги / Г. В. Нашкерська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009 . – С. 31 – 37.

2. Нидлз Б. Принцип учота. Пер. С англ. / Под ред.. Соколова Я. В. – 2-е узд., стереотип. – М.: Финансы и статистика, 2008. – 496 с.;

3. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» затверджена наказом Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. №237 із змінами і доповненнями (сайт Верховної ради України, www.rada.gov.ua)